

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 30/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť M. K., K., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 952/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 952/98 p o r u š i l základné právo M. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. M. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 70 000 Sk (slovom sedemdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Poprad p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 663 Sk (slovom deväťtisícšesťstošesťdesiattri slovenských korún), ktorú je Okresný súd Poprad p o v i n n ý

vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. D. S., K, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 30/08-10 z 24. januára 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 952/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Zo sťažnosti vyplynulo, že: „Podľa žalobného návrhu Ing. L. P., bytom S., prebieha pred Okresným súdom v Poprade súdne konanie od mája 1998, sp. zn. 14 Cb 952/98 o 125.522.- Sk s prísl., ktorú sumu si žalobca nárokuje od navrhovateľa (žalovaného) titulom dodávok stolárskych prác v byte navrhovateľa (žalovaného) a za dodávku nábytku. (...)

Podľa mienky navrhovateľa súd v právnej veci 14 Cb/952/1998 koná neefektívne a v rozpore so zákonom. Deväťročný súdny spor spôsobuje navrhovateľovi značné škody a ujmy na jeho právach, už aj z dôvodov, že svoje povolanie vykonáva v T., odkiaľ musí dochádzať do P. na súdne pojednávania. (...)

Súd vytyčuje vo veci termíny súdnych pojednávaní, to sa však miňa účinkom, lebo konanie neprebieha efektívne, ani v logických súvislostiach a ani hospodárne. (...)

Po uplynutí deviatich rokov od zahájenia súdneho konania sa právna sila dôkazov natoľko oslabila, že súd len s veľkými ťažkosťami môže dospieť ku konečnému rozhodnutiu (...)“.

1.2 Vzhľadom na uvedené relevantné skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd v Poprade v konaní sp. zn. 14 Cb/952/1998 porušil základné právo M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu v Poprade sa prikazuje konať vo veci sp. zn. 14 Cb 952/1998 bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie 100.000.-Sk, ktoré je Okresný súd v Poprade povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Poprade je povinný vyplatiť trovy právneho zastupovania v sume 6.300.- Sk do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokátky JUDr. D. S., K.

Dôvodom pre ktorý si sťažovateľ uplatňuje finančné zadosťučinenie, ktoré považuje za súladné s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva je skutočnosť, že vo veci nebolo do dnešných dní riadne ukončené ani dokazovanie, neboli zistené ani základné skutkové okolnosti pre posúdenie námietky premlčania práva žalobcu a vzhľadom na neefektívne konanie súdu a na občianskoprávny charakter právnej veci je ukončenie veci v zmysle zákona a ústavy sťažené a sústavne trvá právna neistota sťažovateľa, pričom 9 rokov je prehnane dlhá doba na skončenie relatívne nenáročného súdneho sporu, ak toto obdobie porovnáme s priemernou dĺžkou ľudského života, pričom s určitosťou možno predpokladať v spore aj odvolacie konanie a možnosti opravných prostriedkov. Preto navrhovateľ považuje dĺžku súdneho konania v civilizovanej a kultúrnej spoločnosti za neprijateľný jav a neúčinnosť ochrany práv, a právom chránených záujmov účastníkov, ktoré súdy v zmysle zákona a ústavy majú ako svoje základné poslanie realizovať. (...)

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. F. Z., listom zo 17. marca 2008 sp. zn. 2ÚS/2008 a právna zástupkyňa sťažovateľa prípisom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 31. marca 2008.

2.1 Predseda okresného súdu opísal chronológiu úkonov, ktoré súd vo veci vykonal, a uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Vzhľadom k obsahu spisu, rozsahu vykonávaného dokazovania a tvrdeniam účastníkov možno konštatovať, že ide o vec právne a fakticky zložitú. Súd sa pri rozhodovaní musel vypořiadat' s procesnými návrhmi účastníkov, zaujať stanovisko k inému súdnemu sporu účastníkov, ktorý mohol s prejednávanou vecou súvisieť, s obranou odporcu spočívajúcou v započítaní pohľadávky, čo mohlo mať za následok zánik vzájomných pohľadávok, k otázke samotnému charakteru sporu, či sa jedná o vec občianskoprávnu alebo obchodnoprávnu a s tým spojenú aplikáciu príslušného hmotnoprávneho predpisu a i.

Sami účastníci svojim správaním nepriaznivo ovplyvňovali rýchlosť konania (nepřítomnosť na súdnom pojednávaní, dlhodobá práceneschopnosť sťažovateľa). Tvrdenia účastníci nie vždy podložili dôkazmi. Napr. odporca dňa 30. 07. 1998 podal proti platobnému rozkazu odpor, ktorý odôvodnil iba tým, že žalovanú sumu navrhovateľovi vyrovnal formou dodávky bukového reziva a smrekovej guľatiny v tvare klátov. Medzi účastníkmi konania pod sp. zn. 14 Cb 511/98 bol vedený ďalší spor, ktorý mohol mať vplyv na predmet súdneho konania (riešenie otázky započítania pohľadávky). Až v mesiaci december 2004 účastníci konania podali súdu jednoznačné stanovisko, že konanie nežiadajú prerušiť a navrhujú pokračovať v konaní.

Z obsahu spisu je nepochybné, že v roku 1999 až 2003 nie všetky realizované procesné úkony súdu viedli k prerokovaniu veci bez zbytočných prieťahov. Účastník konania v danom prípade sťažovateľ nevyužil svoje zákonné právo dané mu ust. § 17 zákona č. 80/92 Zb. (od 1. 4. 2005 ust. § 62 zákona 757/2004 Z. z.) na podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu na prieťahy v konaní. Urobil to až podaním zo dňa 02. 03. 2007, teda v čase, kedy súd konal plynulo bez zbytočných prieťahov. Pri včasnom podaní sťažnosti zo strany predsedu okresného súdu mohli byť prijaté účinné opatrenia za účelom zabezpečenia plynulosti súdneho konania. Dĺžku konania z objektívnych dôvodov nepriaznivo ovplyvnila skutočnosť, že v období rokov 1998 - 2004 zo zákonných dôvodov došlo k opakovanej zmene sudcu prejednávajúceho vec.

Vychádzajúc z písomnej sťažnosti pána M. K. zo dňa 12. 04. 2007 je nepochybné, že motívom podania ústavnej sťažnosti je zabezpečiť si finančné prostriedky na splnenia pohľadávky navrhovateľa z rozsudku okresného súdu zo dňa 11. 04. 2007, ktorým bol

sťažovateľ zaviazaný na zaplatenie sumy 125.522,- Sk s prisl. a náhradu trov konania. Konanie sťažovateľa je teda účelovým a zisťným. Právna neistota sťažovateľa bola odstránená rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 12. 04. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2008, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa. Čo sa týka dôvodnosti priznania finančného zadosťučinenia, nie sú pravdivé tvrdenia sťažovateľa o neukončení dokazovania, o nezistení ani základných skutkových okolností pre posúdenie námietky premlčania a o pretrvávajúcej právnej neistote. V čase podania sťažnosti okresný súd už vyhlásil rozhodnutie vo veci samej, v ktorom sa vysporiadal so skutkovými zisteniami, ako aj právnou kvalifikáciou. Odporca odo dňa podania návrhu na súd 19. 05. 1998 nesplnil svoju pohľadávku bez závažnejších dôvodov. Neplnením pohľadávky mu nemohla vzniknúť škoda, ani iná ujma. Práve naopak. Užíval dodaný tovar bez toho, aby za tento riadne zaplatil. Jeho obrana v súdnom konaní bola v platnom rozsahu vyvrátená. Z uvedeného dôvodu sa domnievame, že ak Ústavný súd SR vzhľadom na celkovú dĺžku súdneho konania a nečinnosť súdu v období rokov 1999-2003 vysloví, že bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, neprizná sťažovateľovi finančné zadosťučinenie.

S poukazom na ust. § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde, Okresný súd Poprad súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu uviedla:

„Vec môjho mandanta pod sp. zn. 14 Cb 952/98 napadla na súd dňa 19. 5. 1998. Okresný súd v Poprade rozhodol vec 11. 4. 2007 a potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Prešove bol vyhlásený 13. 2. 2008, t. j. vec bola pred súdmi skončená po 10 rokoch (bez 3 mesiacov a 6 dní).

Podľa môjho názoru vo veci sťažovateľa nešlo ani o vec náročnú, ani o vec zložitú. (...) Súd v roku 2005 opakovane vyzval OO PZ S. na zapožičanie spisu, ktorý bol súdu zapožičaný už v roku 2001, s čím sa však súd žiadnym spôsobom nevysporiadal.

Pokiaľ ide o počty zmien konajúcich sudcov poukazujem na konštantnú judikatúru ústavného súdu, tieto nemôžu byť na škodu účastníka súdneho konania.

Považujem za dôležité poukázať na tú skutočnosť, že relatívne jednoduchý občianskoprávny spor pojednával súd takmer 10 rokov, pričom vykonával výsluchy svedkov po viac ako 10 rokov od vzniku okolností, o ktorých mali vypovedať. (...)

Postup súdu svedčí o nepripravenosti vec preskúmať a rozhodnúť v zmysle zákona a ústavy. Rozhodovacia činnosť súdu a súdna ochrana samotná, ktorú garantuje Ústava Slovenskej republiky a Medzinárodný dohovor o ochrane ľudských práv bola postupom súdu degradovaná do takej miery, že súdne konanie postráda vážnosť a rešpekt.

Vzhľadom na toto stanovisko upravujem petit ústavnej sťažnosti v časti trov konania takto:

Okresný súd v Poprade je povinný vyplatiť M. K. do 30 dní, odo dňa právoplatnosti nálezů Ústavného súdu SR na účet advokátky JUDr. D. S., K. trovy právnych služieb 3.366.- Sk.

Ústavnému súdu oznamujem, že súhlasím s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej ústavnoprávnej sťažnosti, lebo od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. “

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 952/98:

Dňa 19. mája 1998 podal Ing. L. P. (ďalej len „navrhovateľ“) okresnému súdu žalobný návrh proti sťažovateľovi na vydanie platobného rozkazu v sume 125 522 Sk s prísl.

Dňa 22. mája 1998 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby doplnil ním podaný návrh a zaplatil súdny poplatok. Ďalej súd požiadal Okresný úrad M. - Živnostenský odbor a Okresný úrad L. - Živnostenský odbor o zaslanie kópie živnostenského listu sťažovateľa.

Dňa 1. júna 1998 bol súdu doručený výpis zo Živnostenského registra z Okresného úradu M. - Živnostenský odbor.

Dňa 2. júna 1998 Okresný úrad L. - Živnostenský odbor odpovedal súdu, že ich odbor neeviduje sťažovateľa v živnostenskom registri.

Dňa 15. júna 1998 navrhovateľ odpovedal na výzvu z 22. mája 1998.

Dňa 7. júla 1998 navrhovateľ zaplatil súdu súdny poplatok.

Dňa 7. júla 1998 bol vo veci vydaný platobný rozkaz č. k. 1 Rob 818/98-25.

Dňa 30. júla 1998 sťažovateľ podal odpor proti platobnému rozkazu. Súd ho vyzval, aby zaplatil súdny poplatok.

Dňa 26. augusta 1998 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok.

Dňa 8. septembra 1998 bola vec prevedená do registra Cb, do senátu JUDr. J. K..

Dňa 23. septembra 1998 okresný súd doručil odpor na vyjadrenie navrhovateľovi.

Dňa 13. novembra 1998 sa navrhovateľ písomne vyjadril k podanému odporu.

Dňa 3. decembra 1998 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré súd odročil na neurčito s tým, že ďalej bude postupovať vo veci v nadväznosti na súvisiace konanie tých istých účastníkov vedené pod sp. zn. 14 Cb 511/1998.

Dňa 28. februára 2001 okresný súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie ku charakteristike predmetného právneho vzťahu.

Dňa 22. marca 2001 okresný súd opätovne vyzval navrhovateľa na vyjadrenie ku charakteristike predmetného právneho vzťahu.

Dňa 10. apríla 2001 navrhovateľ odpovedal na výzvu súdu.

Dňa 14. mája 2001 okresný súd nariadil termín pojednávania na 4. jún 2001.

Dňa 4. júna 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. júl 2001.

Dňa 29. júna 2001 bola vec prevedená do senátu Mgr. M. M.

Dňa 9. júla 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že účastníci konania v lehote 14 dní predložia súdu listinné dôkazy, na ktoré poukázali na pojednávaní.

Dňa 7. augusta 2001 okresný súd vyzval Okresné riaditeľstvo Policajného zboru S. na zaslanie spisu sp. zn. PZ-41/61/10-95 k nahliadnutiu, ktorý navrhol k veci pripojiť ako dôkaz sťažovateľ.

Dňa 18. januára 2002 bola vec pridelená do senátu sudkyne Mgr. M. G.

Dňa 17. februára 2003 bola vec pridelená do senátu Mgr. N. K.

Dňa 6. marca 2003 bolo nariadené pojednávanie na 19. marec 2003.

Dňa 17. marca 2003 sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a požiadal súd o odročenie pojednávania.

Dňa 19. marca 2003 bolo pojednávanie odročené na základe ospravedlnenia sa sťažovateľa, ktorý mal zdravotné problémy po dopravnej nehode.

Dňa 20. marca 2003 súd vyzval ošetrujúcu lekárku sťažovateľa na oznámenie predpokladaného termínu ukončenia jeho práceneschopnosti.

Dňa 28. marca 2003 ošetrujúca lekárka sťažovateľa odpovedala na výzvu.

Dňa 30. septembra 2003 bolo nariadené pojednávanie na 11. november 2003.

Dňa 11. novembra 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom dopočutia navrhnutého svedka V. Z.

Dňa 25. novembra 2003 bola vec prevedená do senátu 19C zákonného sudcu JUDr. Š. Z.

Dňa 12. februára 2004 bola vec pridelená na ďalšie konanie opäť do senátu Mgr. N. K. pod sp. zn. 19 C 245/2003.

Dňa 28. júla 2004 Krajský súd v Prešove žiadal okresný súd, aby zapožičal spis sp. zn. 19 C 245/2003 (predtým sp. zn. 14 Cb 952/98).

Dňa 1. septembra 2004 po návrate z materskej dovolenky bola vec pridelená do senátu JUDr. M. M.

Dňa 5. októbra 2004 bol spis sp. zn. 19 C 245/2003 zapožičaný na nahliadnutie Krajskému súdu v Prešove a vrátený bol 8. októbra 2004.

Dňa 8. decembra 2004 zákonná sudkyňa vyzvala právnych zástupcov účastníkov konania na vyjadrenie, či vzhľadom na súvisiace konanie sp. zn. 14 Cb 511/1998 navrhujú predmetné konanie prerušiť.

Dňa 15. decembra 2004 právny zástupca navrhovateľa oznámil súdu, že žiadajú vo veci nariadiť termín pojednávania.

Dňa 17. decembra 2004 súd nariadil termín pojednávania na 23. marec 2005.

Dňa 23. marca 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s poukazom na predložené návrhy na doplnenie dokazovania zo strany účastníkov konania. Následne súd vo veci vyzval Obvodné oddelenie Policajného zboru S. na zapožičanie spisu PR a v tejto súvislosti vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na oznámenie presného čísla policajného spisu.

Dňa 13. apríla 2005 sťažovateľ zaslal súdu požadované dokumenty.

Dňa 17. mája 2005 okresný súd oznámil právnej zástupkyňi sťažovateľa, že ak má záujem nahliadnuť do spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru S., je potrebné obrátiť sa na príslušný orgán. V ten istý deň súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľa, aby predložil ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 26. mája 2005 právny zástupca navrhovateľa predložil súdu návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 7. júna 2005 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru S. o zapožičanie spisu sp. zn. PZ-41-61/10-95 k nahliadnutiu.

Dňa 21. júna 2005 Obvodné oddelenie Policajného zboru S. oznámilo súdu, že takýto spis nevedie.

Dňa 12. augusta 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil presné číslo spisu Obvodného oddelenia Policajného zboru S.

Dňa 13. septembra 2005 súd nariadil termín pojednávania na 29. november 2005.

Dňa 25. novembra 2005 sťažovateľ predložil súdu lekárske potvrdenie o trvaní jeho práceneschopnosti.

Dňa 28. novembra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa žiadala pojednávanie odročiť z dôvodu práceneschopnosti sťažovateľa.

Dňa 29. novembra 2005 súd telefonicky oznámil právnenému zástupcovi navrhovateľa, že pojednávanie sa 29. novembra 2005 nekoná.

Dňa 2. decembra 2005 súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa oznámiť predpokladanú dĺžku práceneschopnosti sťažovateľa.

Dňa 12. decembra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že sťažovateľ sa dostaví na súd a oboznámi ho o predpokladanom trvaní práceneschopnosti.

Dňa 23. januára 2006 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby oznámil predpokladanú dĺžku svojej práceneschopnosti.

Dňa 6. februára 2006 sťažovateľ oznámil súdu, že jeho práceneschopnosť pokračuje s tým, že je predpoklad ďalšej hospitalizácie.

Dňa 15. februára 2006 okresný súd vyžiadal správu od MUDr. D. D. o zdravotnom stave sťažovateľa.

Dňa 21. februára 2006 MUDr. D. D. oznámil, že práceneschopnosť sťažovateľa bola ukončená.

Dňa 24. februára 2006 súd vo veci nariadil termín pojednávania na 2. máj 2006.

Dňa 2. mája 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. september 2006 za účelom vypočutia navrhnutých svedkov.

Dňa 21. júla 2006 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na upresnenie osobných údajov svedkov.

Dňa 8. augusta 2006 právna zástupkyňa sťažovateľa odpovedala na výzvu s tým, že požadované údaje doplní neskôr.

Dňa 23. augusta 2006 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru S. o zapožičanie spisu sp. zn. PZ-137/1995.

Dňa 6. septembra 2006 Obvodné oddelenie Policajného zboru S. oznámilo súdu, že spis sp. zn. PZ-137/1995 bol skartovaný, a preto ho nemožno zaslať.

Dňa 7. septembra 2006 sťažovateľ oznámil súdu požadované údaje o svedkovi.

Dňa 13. septembra 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa sťažovateľa oznámi súdu predpokladaný termín, kedy sa navrhnutý svedok, dlhodobo sa zdržujúci v zahraničí, bude zdržiavať na území Slovenskej republiky.

Dňa 17. októbra 2006 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 9. január 2007.

Dňa 9. januára 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 28. február 2007 za účelom vypočutia navrhnutých svedkov.

Dňa 28. februára 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. apríl 2007 s tým, že právny zástupca navrhovateľa žiadal súd o poskytnutie lehoty na predloženie ďalších návrhov na doplnenie dokazovania.

Dňa 7. marca 2007 právny zástupca navrhovateľa podal súdu návrh na vykonanie ďalších dôkazov.

Dňa 11. apríla 2007 okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok č. k. 14 Cb 952/98–243, ktorým zaviazal sťažovateľa na zaplatenie žalovanej sumy 125 522 Sk s prísl. a na náhradu trov konania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Dňa 16. apríla 2007 bolo vyhotovené písomné znenie rozsudku.

Dňa 18. mája 2007 rozsudok prevzali účastníci konania.

Dňa 29. mája 2007 bolo súdu doručené odvolanie sťažovateľa.

Dňa 30. mája 2007 bol spis predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 14. februára 2008 odvolací súd vyhlásil rozsudok č. k. 4 Cob 43/07-291, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 17. marca 2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 952/98 dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s ustálením skutkového stavu rozsiahlym dokazovaním. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť

osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania takmer desať rokov je samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Okrem toho ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci aj dlhodobo nečinný, a to od 3. decembra 1998 do 28. februára 2001 (dvadsaťšesť mesiacov), od 7. augusta 2001 do 6. marca 2003 (devätnásť mesiacov) a od 11. novembra 2003 do 28. júla 2004 (osem mesiacov). Okresný súd teda počas najmenej štyroch rokov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v napadnutej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K týmto priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože vo veci sťažovateľa odvolací súd rozsudkom č. k. 4 Cob 43/07-291 zo 14. februára 2008 vo veci rozhodol, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk, ktoré odôvodnil najmä „vzhľadom na neefektívne konanie súdu (...) a sústavne trvá právna neistota sťažovateľa, pričom (...) navrhovateľ považuje dĺžku súdneho konania v civilizovanej a kultúrnej spoločnosti za neprijateľný jav a neúčinnosť ochrany práv, a právom chránených záujmov účastníkov, ktoré súdy v zmysle zákona a ústavy majú ako

svoje základné poslanie realizovať. (...)“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti považuje za primerané v sume 70 000 Sk.

Z uvedených dôvodov o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri účelne vynaložené úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 12. apríla 2007 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 31. marca 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2007 patrí odmena v sume dvakrát po 2 970 Sk a dvakrát režijný paušál po 178 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2008, patrí odmena v sume 3 176 Sk a k tomu režijný paušál v sume 191 Sk v zmysle citovanej vyhlášky. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto sumu 9 663 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o sťažovateľom uplatnených trovách konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008